

IV. část

Nálepka s podobiznou Josefa Pekaře byla použita k propagaci oslav 250. výročí školy.

Popište, jak oslavy proběhly a čím to bylo zapříčiněno. Jaký významný zdroj k dějinám gymnázia díky těmto oslavám vznikl?

Během oslav měl být v prostoru před školou významně připomenut i Josef Pekař. O jakou připomínku se jednalo a kdy byl tento plán (v upravené podobě) nakonec realizován? V jakých letech a v jaké pozici Josef Pekař na zdejším gymnáziu působil? A v jakých letech naše gymnázium vlastně neslo (a nese) Pekařovo jméno?

Gymnázium již v té době za sebou mělo starší oslavy výročí své existence. V jakém roce proběhly a s jakým dalším výročím (kromě výročí školy) byly spojeny? Jeden pedagog gymnázia k této příležitosti připravil též výroční publikaci. Jaký měla titul, jak se jmenoval tento pedagog a o založení jaké mladoboleslavské kulturní a jaké vzdělávací instituce se zasloužil?

Kromě Josefa Pekaře gymnázium v průběhu zhruba 50 let navštěvovala celá řada dalších budoucích významných historiků. Uveďte jména (1) Pekařova učitele a zakladatele moderní české historie, (2) Pekařova vrstevníka a zakladatele historické vlastivědy a konečně dva Pekařovy žáky, (3) zakladatele moderní historické vědy na Slovensku a (4) kulturního historika s důrazem na dějiny baroka.

Odpovědi posílejte do neděle 30. května na e-mail futtera@pekargmb.cz.

III. část – řešení

Pohlednice zachycuje novou budovu školy, otevřenou v roce 1868.

Tato stavba ovšem nebyla koncipována pouze pro gymnázium. Jaké další instituce zde našly útočiště?

Do jakého roku zde gymnázium sídlilo a jak se jmenovala ulice, která ke škole přiléhala?

V rozsáhlém komplexu byly kromě gymnázia umístěny též městské úřady (dnes magistrát), spořitelna, dívčí škola i divadelní sál. Gymnázium zde sídlilo do konce školního roku 1948/49, kdy se po sloučení s druhým reálným gymnáziem v Palackého ulici (bývalou reálkou) přestěhovalo do své dosud poslední budovy. Pro úplnost však dodejme, že během první i druhé světové války museli studenti tuto budovu několikrát opustit a uvolnit její prostory armádě. Ulička vedoucí před gymnáziem pak nesla název

Gymnasijní. (5 b.)

Otevření nové budovy gymnázia škole pomohlo překonat jednu z největších existenčních krizí v jejich dějinách. V čem spočívala a v jakých letech trvala? Za její symbolický konec můžeme pokládat uskutečnění prvních maturitních zkoušek. V jakém roce proběhly a v čem spočíval jejich největší rozdíl oproti současné maturitě?

Roku 1851 bylo dosavadní úplné gymnázium zredukováno na pouhé čtyři třídy nižšího gymnázia. Znamenalo to, že žáci po absolvování čtvrté třídy (kvarty) museli ve studiu pokračovat na vyšším gymnáziu v jiném městě (nejčastěji v Praze). Zvláště děti z chudších poměrů na tento přechod rezignovaly a celou gymnazijní docházku nedokončili. Obnovení vyššího gymnázia bylo spojeno s otevřením nové budovy. Vyšší třídy se však otvíraly postupně, tzn. že první maturity se uskutečnily až roku 1872. Maturovalo se tehdy ze všech předmětů (pro zajímavost: těch bylo v onom roce 1872 celkem deset – náboženství, latina, řečtina, čeština, němčina, spojený dějepis se zeměpisem, matematika, fyzika, přírodopis a úvod do filosofie). (5 b.)

Již v devadesátých letech 19. století se projevil nedostatek školní budovy, ve které chyběla tělocvična. Jak, kde a s pomocí jakých institucí probíhala náhradní výuka tělocviku?

Sportovní vyžití gymnazistů záviselo na libovůli bruslařského klubu, který žákům umožnil za cenově výhodných podmínek využívat kluziště na Štěpánce, armády, jež chudým žákům zdarma poskytovala plavecký výcvik, a konečně i městské rady, díky níž mohli studenti „*rejdit a míčem hrát na cvičišti nedaleko města*“ (tj. v oblasti dnešního Výstaviště a dosud nezastavěné Palackého ulice). Především se ale výrazně uplatnily exkurze, pojímané tehdy jako pochodové cvičení do okolí města spojené s kulturním programem a návštěvou památek. (4 b.)

Za první republiky již budova nestačila ani kapacitně. Jmenujte dvě lokality, kde se uvažovalo o výstavbě nové školní budovy? Proč tyto plány ztroskotaly?

Nové gymnázium mělo za první republiky vyrůst buď na místě Žižkových kasáren (dnes dům s pečovatelskou službou v sousedství průmyslové školy), nebo u letního cvičiště za Májem (tedy pod dnešní knihovnou). Jednání s armádou o prodeji kasáren ukončil nástup Hitlera k moci, kdy se vojáci v nejisté době nechtěli pozemku zbavovat. Sokol, jemuž patřily pozemky u cvičiště, se sice prodeji nebránil, ale po uzavření Mnichovské dohody a faktickému vnitřnímu zhroucení Československa na podzim 1938 odmítl stát na tuto akci poskytnout finanční prostředky. (3 b.)

Pisatel pohlednice sděluje, že prý „o ničem jiném v Boleslavi neuslyšíš než jen historky o Viltu“. Dokážete na základě této zmínky pohlednici datovat? Kdo vlastně byl tento člověk a proč si o něm celé město vyprávělo?

Onen Vilt se ve skutečnosti jmenoval Lambert Wilt. Byl to kontrolor mladoboleslavské městské spořitelny, který v září 1898 odjel do Ameriky s manželkou, tetou, a hlavně se sumou více než 100 tisíc zlatých, které zpronevěřil. I s vydatnou pomocí amerických Čechů byl Wilt vypátrán a přinucen k návratu do vlasti. Díky detailním zprávám z novin, které defraudantské historii věnovaly náležitou pozornost, víme, že Wilt přijel do Mladé Boleslavi 15. listopadu 1898. Pisatel však pohled datoval 16. listopadu. (3 b.)

Odpovědi na otázky jste mohli nalézt především v těchto zdrojích:

Almanach Gymnázia Mladá Boleslav, nositele vyznamenání Za zásluhy o výstavbu (1688–1988). Redd. V. Bednář – Z. Louženský, Mladá Boleslav 1988

Boleslavan 11/2019 (článek o Lambertu Wiltovi na s. 27)

Student revue 5–6/2019 (článek o dějinách sportovních aktivit na s. 28–30)